



# Doba padesátnice

## **Díl II.**

**Od Nanebevstoupení Páně přes  
Svatodušní svátky až ke Všem svatým.  
Bohoslužby večerní  
a Božská liturgie  
pro neděle  
a svátky**



**Z triodu květného**

## Předmluva

Z tzv. „triodu květného“ je přeloženo vše potřebné pro službu večerních bohoslužeb a liturgií v padesátidenním období od Paschy do Svatodušních svátků a dále do první neděle po Padesátnici, svátku Všech svatých (přidán je i tropar a kondak k druhé neděli po Padesátnici, kdy se ještě zvlášť vzpomínají všichni místní svatí.

Výběr z triodu květného je rozdělen do dvou dílů. První díl je pro dobu od světlého týdne do středy opuštění Paschy (to je středa před Nanebevstoupením v 6. týdnu paschálním). Druhý díl začíná svátkem Nanebevstoupení a zahrnuje dobu přes Svatodušní svátky až k druhé neděli po Padesátnici.

**Ke každému z obou dílů je připraven zvláštní notář,** což je zpěvník obsahující notace jednoduchých melodií k těm hymnům, které je potřeba při bohoslužbě zpívat. Melodie notovaných nápěvů jsou převzaty z Gorazdova sborníku (tj. „Lidový sborník modliteb a bohoslužebných zpěvů pravoslavné církve“ sestavený svt. mučedníkem Gorazdem, r. 1933; 2. vydání 1951; používána zkratka „GS“ s následným uvedením čísla stránky v prvním / druhém vydání).

V jistých případech (např. některé svátky) uvádí Gorazdův sborník obvyklé troparové melodie některých hlasů transponované do jiné tóniny, než je běžně pro tento troparový nápěv používána. Je to kvůli tomu, aby ladily s dalšími melodiemi z jiných hlasů používanými při dané bohoslužbě. V takových konkrétních případech, kvůli harmonické skladbě rozličných melodií proměnných hymnů použitých při sváteční bohoslužbě, zachováváme transpozici daných hymnů, jak je uvedena v Gorazdově sborníku. Tato transpozice je v „notáři“ zmíněna u označení čísla hlasu, aby lidoví zpěváci nebyli zmateni tím, že známá melodie je zaznamenaná odlišnou notací, než jsou zvyklí; sborům tato transpozice ulehčí práci.

Ke zpěvu bohoslužeb budou potřeba i další obvyklé zpěvy, které nejsou součástí triodu, ale např. oktoichu. Jejich notace jsou tudíž uváděny jinde; např. melodie nedělních troparů, kondaků a prokimenů pro liturgii jsou ve speciálním zpěvníku s výběrem z oktoichu: „Tropary a prokimeny nedělní“; pro večerní bohoslužby jsou melodie prvních bohorodičů (tzv. „dogmatiků“), nedělních troparů a závěrečných (propustných) bohorodičů spolu s melodiemi neproměnných zpěvů uvedeny v brožuře: „Zpěv hymnů na velké večerní... Z časoslovu a oktoichu“. Vše je k dispozici v PDF na stejné internetové adrese, jako tato brožura: [pravoslavi.cz/download](http://pravoslavi.cz/download)

Ke svátkům (v 2. dílu) budou ještě přeloženy paremije. Zatím jsou uvedeny jen odkazy na příslušná biblická čtení.

# Neděle všech svatých zemí našich

## 2. neděle po Padesátnici

Tropar nedělní z 1. hlasu (z oktoichu)

**A**č kámen od židů byl zapečetěn, **I** a vojíní střežili přecisté tvé tělo, **❖** vstal jsi z mrtvých třetího dne, Spasiteli, **I** a daroval jsi světu život. **❖** Proto mocnosti nebeské volaly tobě, Životodárce: **I** Sláva vzkříšení tvému, Kriste. **❖** Sláva Království tvému, **I** sláva prozřetelnosti tvé; **❖** jediný Lidumile!

**Tropar všem svatým zemí našich** (8. hlas)

**N**aše země přinášejí ti, Hospodine, **I** jako zralý plod tvé spasitelné setby **☩** všechny svaté, **I** kteří se zde zaskvěli. **☩** Na jejich přímluvu zachovej, Mnohomilostivý, **I** skrze Bohorodici církev i otčinu naši v hlubokém míru. **☩**

**Kondak všem svatým zemí našich** (3. hlas; značen 5. hl. – stichirový)

**D**nes přichází do chrámu sbor svatých, **I** kteří se zalíbili Bohu v zemi naší. **☩** Přispívají nám svou pomocí, **I** neviditelně se za nás modlí k Bohu. **☩** Andělé s nimi slavosloví přinášejí **I** a všichni svatí Kristovy Církve s nimi konají slavnost; **☩** vždyť všichni společně **I** prosí za nás předvěčného Boha. **☩**

*(Tropar a kondak pro neděli všech svatých zemí našich připravil † prot. Miroslav Mužík.)*



[pravoslavi.cz/download](http://pravoslavi.cz/download)

Jihlava 5/2011

Verze 0.43

## Neděle všech svatých

**Prokimen nedělní** (z oktoichu, hlas 8.; Ž 75,12 2)

**S**liby čiňte a plňte Hospodinu, **I** Hospodinu, Bohu našemu!  
*Verš:* I bylo v Jerusalemě místo Jeho a příbytek Jeho na Sionu!

**Prokimen svatým** (hlas 4.; Ž 67,36)

**P**odivuhodný je Bůh **I** ve svatých svých, Bůh Izraele.  
*Verš:* V chrámech dobrořečte Bohu, jenž jest Hospodinem od počátků Izraele.

**Apoštol:** Žid 11,33— 12,2 (pol.)

**Alleluja** (hlas 4.; Ž 33,18 20)

*Verš 1.:* Zvolali spravedliví, a Hospodin je vyslyšel a ode všech soužení je zachránil.

*Verš 2.:* Mnohá jsou soužení spravedlivých – Hospodin je ze všech vysvobodí.

**Evangelium:** Mat 10,32—33, 37—38; 19,27—30

**Ke svatému přijímání** (Ž 148,1 32,1)

**C**hvalte Hospodina s nebes, chvalte ho na výsostech.  
Plesejte, spravedliví, Hospodinu, náleží se lidem upřímným, aby jej chválili. Alleluja. (Třikrát)



## Nanebevstoupení Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista

### Ve středu na velké večerní

**Svátek z dvanáctera** (celá služba je uvedena zde)

(Není „Blažený muž“)

**Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10**

Hlas 6.

**P**án se povznesl na nebesa, aby seslal světu Utěšitele. Nebesa uchystala mu prestol, oblaka pak cestu vzhůru. Andělé se podivili, vidouce člověka nad sebou. Otec očekává toho, který je věčně spolu s Ním v náruči Jeho. Duch Svätý velí všem andělům Jeho: „Knížata, otevřte brány své, necht vstoupí Král slávy! Ať tleskají rukama všichni národové, neboť Král slávy vystupuje tam, kde byl na počátku!“ (Dvakrát)

**P**ane, tvému povznesení se podivovali cherubíni, viděvše tebe, Boha, na oblaka vystoupivšího a na nich usednuvšího. I my tě oslavujeme, neboť blahá je milost tvá. Sláva tobě! (Dvakrát)

**N**a horách svatých zřeme tvé Nanebevstoupení, Kriste, jenž jsi záře slávy Otcovy. Opěváme tvoji tvář, jež přijala podobu světla. Klaníme se utrpení tvému. Uctíváme tvé Vzkříšení a slavíme slavné Nanebevstoupení tvé. Smiluj se nad námi! (Dvakrát)

**P**ane, jsme jako apoštolé, kteří hledíce na tebe, jak vystupuješ na oblaka, naříkali a plakali plni zármutku. Tak i my, Kriste Životodárce, voláme: „Vládce, nezanechávej nás zde jako sirotky, vždyť ze soucitu svého zamiloval sis jako Milosrdný služebníky své, leč sešli nám, jak jsi slíbil, přesvatého Ducha svého, který by osvítil duše naše. (Dvakrát)

**P**ane, naplniv tajemný záměr svůj, přivedl jsi učedníky své na horu Olivovou. Zde ses povznesl před nimi, a hle, prošel jsi klenbou nebeskou. Kvůli mně stal ses chudým jako já, a nyní jsi vystoupil na místo, které jsi neopustil. Sešli nám přesvatého svého Ducha k osvětlení duší našich. (Dvakrát)

#### Sláva... I nyní...

**N**eopustiv náruč Otcovy, s lidmi jsi na zemi jako člověk žil, Ježíši nejlaskavější. Tohoto dne jsi na nebesa ve slávě vystoupil s hory Olivetské, a pokleslou naši přirozenost soucitně povznesl, posadiv se s ní po pravici Otce. Proto nebeská vojska beztělesných *andělů*, ohromena tímto zázrakem, umlkla v hrůze a zachváčena chvěním velebila tvoji lásku k lidem. S nimi i my pozemšťané se modlíme a oslavujeme tvé sestoupení k nám i vystoupení od nás na nebe. Ty, jenž jsi při svém Nanebevstoupení naplnil radostí bez konce učedníky své i Bohorodici, Matku svou, učíš nás účastnými radosti vyvolených svých, na jejich přímluvy a podle veliké své milosti!

Vchod. Prokimen dne. Čtení svátku.

#### 1. paremije

Čtení z proroka Isaiáše.

Tak praví Hospodin... (Is 2,2—3)

#### 2. paremije

Čtení z proroka Isaiáše.

Tak praví Hospodin... (Is 62,10—12; 63,1—3; 7—9)

**Sláva...** Tropar všem svatým (u nás hlas 8. Podle oktoichu: 4. hlas)

**C**írkev tvá, Kriste, Bože náš, **I** kráší se krví mučedníků celého světa, **Ě** jako by se nachem přioděla, **I** a šarlatem purpurovým ozdobena, **Ě** jejich ústy volá k tobě: **I** Sešli lidem svým hojná slitování. **Ě** Na zemi žijícím uděl pokoj **I** a duším našim milost velikou. **Ě**

**I nyní...** (Závěrečný bohorodičen, hlas 8. – z oktoichu)

**J**enž ses kvůli nám narodil z Panny **I** a přetrpěl ukřižování, Dobrotivý, **❖** smrtí svrhnul smrt a ukázal vzkříšení jako Bůh, **I** nepřezírej ty, které jsi stvořil rukou svou. **❖** Projev svou lidumilnost, Milostivý, **I** přijmi Bohorodici, jež tě porodila **❖** a za nás se přimlouvá, **I** a spasiž lid zoufalý, Spasiteli náš!

(Pokud by se zpíval tropar všem svatým na 4. hlas, pak se propustný bohorodičen bere ze 4. hlasu: „Hle, ono od věků skryté i andělům neznámé...“)

Je-li bdění, pak tropary takto: „Bohorodice, Panno, raduj se...“ – Dvakrát. Všem svatým – jedenkrát.

## Na liturgii

Blahoslavenství

### Při vchodu

Tropar nedělní z oktoichu (hlas 8.)

**S** výsosti sestoupil jsi, Milosrdný, **I** a podrobil ses třídenému pohřbení, **❖** abys nás osvobodil od utrpení. **I** Živote a vzkříšení naše, Pane, sláva tobě!

**Tropar všem svatým** (hlas 8.)

**C**írkev tvá, Kriste, Bože náš, **I** kráší se krví mučedníků celého světa, **Ě** jako by se nachem přioděla, **I** a šarlatem purpurovým ozdobena, **Ě** jejich ústy volá k tobě: **I** Sešli lidem svým hojná slitování. **Ě** Na zemi žijícím uděl pokoj **I** a duším našim milost velikou. **Ě**

**Kondak všem svatým** (hlas 8., stichirový)

**H**ospodine, sadaři všeho tvorstva, **I** jako prvotiny stvoření přináší ti země bohonosné mučedníky. **Ě** Na jejich přímluvy ochraňuj skrze Bohorodici v hlubokém míru **I** Církev svou i lid svůj, **Mnohomilostivý**. **Ě**

jímž jsou radosti z ctností mučedníků. Neboť tyto květy každého stáří a ze všech konců země odevzdaly těla svá v trpělivosti duše rozličným ranám, a tak se Bohu přinesly jako oběť duchovní. Jedněm byla sřata hlava, druhým bylo rozdrásáno tělo, dalším utrhnuty ruce a odsekány údy. Všichni tito svatí se tím stali účastni utrpení Kristova. Ó, Pane, jenž jsi jim v odměnu za přetrpěná muka daroval koruny *vítězství*, učíš nás hodnými, jako Lidumil, abychom v životech našich v jejich stopách kráčeli.

**I nyní...** (Bohorodičen, hlas 5.)

**J**si chrámem i bránou, komnatou i trůnem Krále, Panno nejuctívanejší. Skrze tebe se spícím ve tmě zjevil Vysvoboditel můj, Kristus Pán, jako Slunce spravedlnosti, chtěje osvětlit ty, jež stvořil dle obrazu svého rukou svou. Ty, všemi opěvovaná, mající mateřskou smelost před Ním, pros tedy bezustání, aby spaseny byly duše naše.

### Na stichovně

Stichiry nedělní z oktoichu z hlasu 8.

Vstoupil jsi na kříž ... (A další)

**Sláva...** (Hlas 6.)

**P**ojďte, věrní, shromážděme se ke zbožnému svátku a slavnostnímu uctění památky všech svatých. Pravíme: „Buďte pozdraveni, slavní apoštolé, proroci a mučedníci i hierarchové. Buď pozdraven, sněme spravedlivých. Buď pozdraven, sbore ctihodných žen. Proste Krista za svět, aby nám vítězství nad nepřáteli daroval a duším našim milost velikou.“

**I nyní...** (Bohorodičen z oktoichu z hlasu 8.)

Ó, Panno muže nepoznavší ...

Nyní propouštíš

**Tropary po Otčenáši** (není-li bdění)

Tropar nedělní z oktoichu (8. hlas)

**S** výsosti sestoupil jsi, Milosrdný, **I** a podrobil ses třídenímu pohřbení, **❖** abys nás osvobodil od utrpení. **I** Živote a vzkříšení naše, Pane, sláva tobě!

### 3. paremije

Čtení z proroka Zachariáše.

Tak praví Hospodin... (Zach 14,4; 8—11)

**Po modlitbě sklánění hlav – na litiji** (hlas 1.)

**V**ystoupiv na nebesa, odkud jsi před tím sestoupil, Pane, neponechávej nás osiřelými. Nechť přijde tvůj Duch, přinášející pokoj světu. Ukaž synům lidským díla moci své, Pane, Lidumile.

**V**ystoupil jsi, Kriste, k bezpočátečnému Otci svému, aniž ses před tím vzdálil z náruče Jeho nemající hranic. Nepřipojily nebeské moci žádný dodatek k Trojsvaté chvále své, neboť v tobě, Pane, i po vtělení tvém poznaly Jediného Syna Božího, Jednorozeného Syna Otcova. Dle hojnosti slitování svých smiluj se nad námi.

**A**ndělé tvoji, Pane, apoštolům hlásali: „Mužové galilejští, co zde stojíte a zíráte na nebe? Tento Kristus, Bůh, který se od vás povznesl na nebesa, přijde opět tím samým způsobem, jakým jste Ho viděli odcházet do nebe. Služte mu ve svatosti a ve spravedlnosti!“

Hlas 4.

**K**dyž jsi přišel na horu Olivetskou, abys tam dokonal blahou vůli Otcovu, zděsili se andělé nebeští a ulekli se i ti v podsvětí. Učedníci, kteří u toho byli, se však chvěli radostí, neboť jsi jim řekl: „Jako můj trůn je připraven oblak, který právě připlouvá, nebesa otevírají svou bránu, aby se ukázala jejich krása, a země zjevuje své tajnosti, aby známo bylo Adamovo sestoupení do ní a opětovné jeho vystoupení.“ Tvoje nohy se odlepily od země a vznášejí se, ruce žehnají, ústa pak hlasitě blahosloví, jak všichni slyšeli. Oblak tě zdvihl, nebesa tě přijala dovnitř. Toto veliké a přeslavné dílo jsi vykonal ke spáse duší našich.

**P**adlou přirozenost Adamovu, kleslou až do nejhlubších částí země, jsi sám v sobě znovustvořil, Bože, a dnes jsi ji vyvedl nad veškerá panstva a mocnosti. Neboť sis nás zamiloval a usadil nás spolu se sebou na trůn svůj. Smiloval ses totiž nad námi a sjednotil jsi nás se sebou. Spojiv se s námi, trpěl jsi s námi. Jako netrpějící, trpěl jsi, abys nás spolu se sebou oslavil. Beztělesní, řekněte, kdo jest tento krásný muž? Není to jen Bůh, ale je to Bůh i člověk; tak bylo sjedno-

ceno a zjeveno. Tím byli udiveni andělé létající v řízách okolo učedníků, jiní pak stáli a volali: „Mužové galilejští, ten, který od vás odchází, Ježíš, je člověk i Bůh. Jako Bůh a člověk opět přijde soudit živé i mrtvé, věrným pak daruje odpuštění hříchů a milost velikou.“

**K**dyž povznesl ses ve slávě, Kriste Bože, od učedníků hledících na to vzala tě oblaka i s tělem tvým. Bránu nebeskou otevřev, sbor andělů se radoval s veselím. Nejvyšší mocnosti volaly: „Otevřte brány, knížata, a vstoupí Král slávy!“ Učedníci se však podívovali, pravíce: „Neopouštěj nás, Pastýři dobrý, leč sešli nám Ducha tvého přesvatého, učitele, aby nás upevňoval, osvěcoval a posvěcoval duše naše.

**Sláva... I nyní...** (Stejný hlas)

**P**ane, tajemství od věků skryté před všemi pokoleními jsi naplnil jako blahý, když jsi přišel s učedníky na horu Olivetskou, vzav s sebou i tu, jež porodila tebe, Tvůrce a Stvořitele všech. Jí totiž při oslavení Těla tvého více než ostatním příslušelo, aby naplněna byla rozkoší největší radosti, vždyť právě ji jako Matku tvou více než kohokoliv jiného mučilo tvé utrpení na Kříži. I my se k ní připojujeme a oslavujeme velikou milost tvou, která se při Nanebevstoupení tvém, Vládece, nad námi stala.

**Stichiry na stichovně** (hlas 2.)

**N**arodil ses dle vlastního svého přání; zjevil ses světu dle svého vlastního rozhodnutí; trpěl jsi tělesně, Bože náš; z mrtvých jsi vstal a přemohl smrt; povznesl ses ve slávě, naplniv všechno, *co mělo být pro nás učiněno*, a seslal jsi nám Božského Ducha, abychom opěvovali a oslavovali Božství tvé.

*Verš: Všechny národy, tleskejte rukama, zvolte k Bohu s jásotem. (Ž 46,2)*

**K**dyž ses vznesl, Kriste, z hory Olivetské, Mocnosti nebeské to viděvše, navzájem se tázaly: „Kdo je to?“ I bylo jim řečeno: „To je On – Nejvyšší velitel, Mocný bojovník, vpravdě Král slávy!“ „A proč je jeho odění rudé?“ „Přichází z Bosoru, to jest v těle!“ Usedl jsi jako Bůh po pravici velebnosti Otcovy, seslav nám Ducha Svatého, aby nás vedl a spasil duše naše.

*Verš: Povznesl se Bůh s jásotem, Hospodin za zvuku rohu.*

### Na litiji

Stichira chrámu a všem svatým (hlas 1.)

**V** jedné víře s nimi konáme celosvětově památku všech svatých, *slavíce* duchovní svátek všech od věků Bohu se zalibivších: patriarchů úctyhodných, prorockého sboru, apoštolské ozdoby, mučednického shromáždění, postnické chlouby. Neboť prosí neustále, aby darován byl světu pokoj a duším našim milost veliká.

**P**ojďte, všichni věrní, duchovně oslavujme přeslavnou památku všech svatých – žalmy a hymny, písněmi duchovními je vychalujeme. Křtitele Spasitele našeho, apoštoly, proroky a mučedníky, hierarchy, učitele a ctihodné, askety a spravedlivce, i svatých žen Boha milující chór. Všechny s úctou velebíme a jednohlasně voláme: „Přeblahý Kriste Bože náš, na jejich přímluvy uděl pokoj církvím svým, vítězství daruj nad nepřáteli zbožnému lidu pravoslavnému a duším našim milost velikou.“

**P**ojďte, všichni, duchovně se radovat z památky svatých. Neboť nadešel její den a přináší nám rozhojnění darů duchovních. Proto hlasem radostným s čistým svědomím zvolme: „Buď pozdraven, sbore proroků, jenž jsi světu předpovídal příchod Kristův a předviděl jako blízké, co bylo v dále. Budiž pozdraven chór apoštolů, pohany do sítí jako ryby chytající a lidi jako rybáři *pro Krista* lovící. Buď pozdraven, sněme mučedníků, ze všech končin země v jedné víře shromážděný; pro tuto víru překonavše utrpení muk, za svůj vítězný zápas jste obdrželi korunu dokonalosti. Buď pozdraven, medový úle Otců, kteří těla svá posty vysušili a svou askezí vášně tělesné umrtvili. Své myslí jste milováním Boha okřídli a na nebe vzlétli. S anděly přebýváte a rozkoše věčné blaženosti požíváte. Ó, proroci, apoštolé a mučedníci spolu s postníky, bez ustání proste Toho, jenž vás korunoval, aby vysvobození byli od nepřátel viditelných i neviditelných ti, kdož u víře a s láskou stále konají úctyhodnou památku vaši.“

**Sláva...** (Hlas 5.)

**S**cházíme se k dnešní slavnosti, věrní, neboť prostřeno je pro nás duchovní hodování a číše tajemná naplněná sladkým nektarem,

utrpení stále pevní *ve víře*. Ohněm hmotným jste byli nelítostně páleni, probodáváni, po jednotlivých kloubech vám byly odsekávány údy; vše jste přetrpěli naprosto neochvějně. Viděli jste očekávající vás pokoj, nepomíjející *vítězné* koruny a slávu Kristovu, k němuž se směle modlíte za duše naše.

**V**e všech končinách země s vírou trpěli: apoštolé, mučedníci, bohomoudří kněží, posvátný sbor úctyhodných žen. Ty všechny svatými písněmi chvalme, jak se náleží, neboť oni, jsouce pozemšťany, spojili se s nebeským. A skrze utrpení přišli blahodátí Kristovou tam, kde není bolesti. Nyní nás osvěcujete jako zářící hvězdy a směle se přimlouváte za duše naše.

**Sláva...** (Hlas týž)

**B**ožský sbore mučedníků, základe Církve, vrcholné zvěstování evangelia! Svými skutky jste naplnili slova Spasitele, neboť jste zavřeli chřtán pekla, který se rozevřel proti Církvi. Řeka vaší krve smetla *jako povodeň* obětní úlitby modlářské. Tím, že jste obětovali své životy, naplnila se církev věřícími. Beztělesné mocnosti užasly a vy s *vítěznými* korunami na hlavách před Bohem stojíte; neustále se u Něho přimlouvejte za duše naše.

**I nyní...** (První bohorodičen, tj. dogmatik, hlasu 8. Z oktoichu)

**K**rál nebeský z lásky k člověku **l** zjevil se na zemi a žil s lidmi. **❖** Od čisté Panny přijal tělo **l** a skrze ni mezi nás přišel. **❖** Vtělený jediný Bůh Syn jest dvojí přirozenosti, **l** ne však dvojí osoby. **❖** Hlásajíce ho jako vpravdě dokonalého Boha i dokonalého člověka, **l** vyznáváme Krista, Boha našeho. **❖** Jeho pros, Matko věčně panenská, **l** aby se smiloval nad dušemi našimi.

Vchod. Světlo tiché. Prokimen dne: Hospodin kraluje... **A čtení paremijí.**

Čtení z knihy proroka Isaiáše.

Isai 43,9—14

Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

Moudr 3,1—9

Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

Moudr 5,15—24; 6,1—3

**P**ovznesl ses ve slávě z hory Olivetské před učedníky svými, Kriste Bože, a usedl jsi napravo od Otce. Všechny jsi je naplnil Božstvím, když jsi jim seslal Ducha Svatého, osvěcujícího, upevňujícího a posvěcujícího duše naše.

**Sláva... I nyní...** (Hlas 6.)

**U**bíral se Bůh vzhůru za *hlaholu* jáсотu, Hospodin za zvuku rohu, aby vzal s sebou do nebe padlý obraz Adamův a aby seslal Ducha Utěšitele k posvěcení duší našich.

**Tropar po Otčenáši** (hlas 4.)

**P**ovznesl ses ve slávě, Kriste **B**ože náš, **l** radostí naplniv učedníky příslibem Svatého Ducha, **l** jehož *sestoupení* jsi jim při požehnání *zvěstoval*, **l** neboť ty jsi Syn Boží, Vykupitel světa. **l** (Třikrát)

Požehnání chlebů

Není-li litije, pak tropar zpívat jen jednou.



## Na liturgii

Antifony sváteční. (Nápěv *buď dle GS* či *východní nápěv dle všednodenních antifon*. V notáři je uveden antifonní nápěv *dle GS*.)

**1. antifona** (hlas 2.; Ž 46)

*1. verš:* Všechny národy tleskejte rukama, jásejte Bohu hlasem radostným!

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás!

*2. verš:* Neboť strašný je Hospodin Nejvyšší, Král veliký nad celou zemí.

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás!

*3. verš:* Pokořil před námi pohany a všechna plemena srazil pod nohy naše.

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás!

## Nanebevstoupení

4. verš: Povznesl se Bůh s jásotem, Hospodin za zvuku rohu.

**Sláva... I nyní...**

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás!

Malá ektenie

**2. antifona** (hlas 2. Ž 47)

1. verš: Veliký jest Hospodin a veškeré chvály hoden ve městě Boha našeho, na Hoře svaté jeho.

Synu Boží, jenž jsi ve slávě vstoupil na nebe, spasiž nás, zpívající tobě: alleluja.

2. verš: Severní svahy Siónské hory – to je město Krále velikého.

Synu Boží, jenž jsi ve slávě vstoupil na nebe, spasiž nás, zpívající tobě: alleluja.

3. verš: Známý je Bůh v příbytcích jeho, neboť ochraňuje město své.

Synu Boží, jenž jsi ve slávě vstoupil na nebe, spasiž nás, zpívající tobě: alleluja.

4. verš: Králové pozemští se spolčili a shromáždili se.

**Sláva... I nyní...**

»Jednorozený Synu...« (*Jako v neděli*)

Malá ektenie

**3. antifona** (hlas 4. Ž 48)

1. Slyšte to, všechny národy! Dávej pozor, každý, kdo žiješ na světě!

Tropar svátku (*Povznesl ses ve slávě...*)

2. Dítka země, synové lidští, bohatí spolu s chudými!

Tropar svátku (*Povznesl ses ve slávě...*)

3. Ústa má pronesou moudrost, poznáním *Boha* poučuji srdce své.

Tropar svátku (*Povznesl ses ve slávě...*)

4. Přikloním ucho své k podobenství, v žalmu vyjevím hádanku svou.

Tropar svátku (*Povznesl ses ve slávě...*)

**Malý vchod**

Vznesl se Bůh s jásotem, Hospodin za zvuku rohu.



## Neděle všech svatých

### 1. neděle po Padesátnici

#### V sobotu večer na velké večerní

##### Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10

3 stichiry nedělní, 3 východní (Anatoliovy), 4 všem svatým.  
Stichiry nedělní a východní se berou z oktoichu (z 8. hlasu).  
Stichiry všem svatým:

**D**uchovní kazatelé výmluvní, učedníci Spasitele, kteří jste se pro víru svou stali varhany Ducha! Rozeseti byli jste po všech končinách země, abyste svatým zvěstováním zasévali Pravoslaví. Tato setba byla posvátně obdělávána blahodatí a vyrostla z ní vojska mučedníků, kteří v nejrůznějších mukách, ranách, při probodání, rozsekání i v ohni napodobili Kristovo uctívané utrpení a směle se přimlouvají za duše naše.

**P**lanouce ohněm lásky k Hospodinu, pohrdali svatí mučedníci ohněm mučitelů. Jako žhnoucí uhlíky se rozohnili v Kristu a spálili zpupnou nadutost klamu jako chrástí. Ucpali tlamy dravých šelem moudrým vzýváním Boha, a když sklonili hlavy své pod meč, rozsekali tím všechna vojska nepřítelů. V utrpení svém prolili řeky své krve, a tím napojili církve, vírou ji naplňující.

**Z**ápasivše s dravými šelmami, stínáni mečem, rozdrásáni zelenými drápy a ostny; i po zbavení paží zůstali mučedníci ve všem tomto

## Alleluja (hlas 2.)

Verš 1.: Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého.

Verš 2.: Neodvrhuj mne od tváře své a Ducha tvého Svatého neodnímej ode mne.

**Evangelium:** Mat 18,10—20

**Místo „Jest vpravdě důstojno“** (jako včera)

**A**poštolé vidouce seslání Utěšitele, divili se, jak ve způsobě ohnivých jazyků Duch Svatý sestoupil.

*Irmos (hlas 4.):* Raduj se, Královno, matek i panen slávo! Žádná sebeobratnější a výmluvnější ústa nedovedou o tobě vypravovati tak krásně, jak by se náleželo. A žádný rozum nedovede pochopiti tvoje mateřství. Proto jednohlasně oslavujeme tebe.

**Ke svatému přijímání** (Ž 142,10)

**D**uch tvůj blahý povede mne do země spravedlnosti.  
Alleluja. (Třikrát)



## Tropar svátku (4. hlas)

**P**ovznesl ses ve slávě, Kriste Bože náš, I radostí naplniv učedníky příslibem Svatého Ducha, ☩ jehož *sestoupení* jsi jim při požehnání *zvěstoval*, I neboť ty jsi Syn Boží, Vykupitel světa. ☩

**Sláva... I nyní...**

**Kondak svátku** (6. hlas, stichirový)

**V**ykonals vše, co bylo pro nás *potřebné*, I pozemské jsi sjednotil s *nebeským*, ☩ ve slávě jsi vystoupil *na nebe*, I Kriste Bože. ☩ Nikterak se *neodděliv*, I zůstal *jsi* při nás, ☩ volal jsi k těm, kdo tě *milují*: I „Já jsem s vámi, kdo *tedy proti* vám?“ ☩

**Prokimen** (Ž 56, 12 a 8)

**P**ovznesiž se, Bože, na nebesa! I A po celé zemi *šíří se* sláva tvá!  
Verš: Připraveno je srdce mé, Bože, posílněno je srdce mé, zapějí a zpívati budu ve slávě své.

**Apoštol:** Skutky 1,1—12

**Alleluja** (hlas 2.)

Verš: Vznesl se Bůh s jásotem, Hospodin za zvuku rohu!

Verš: Všechny národy tleskejte rukama, jásejte Bohu hlasem radostným!

**Evangelium:** Lukáš 24,36—53

**Místo »Jest vpravdě důstojno«:**

**V**elebiž, duše má, Krista životodárce, ze země na nebe vystoupivšího.

*A hned irmos:* Panno, Matko Boží, ty jsi nevypravitelně v čase porodila Toho, jenž je mimo čas, což je nepochopitelné rozumu lidskému a nevysvětlitelné lidskou řečí. Tebe my věřící jednomyslně velebíme.

**Ke svatému přijímání**

**V**znesl se Bůh s jásotem, Hospodin za zvuku rohu. Alleluja. (3×)

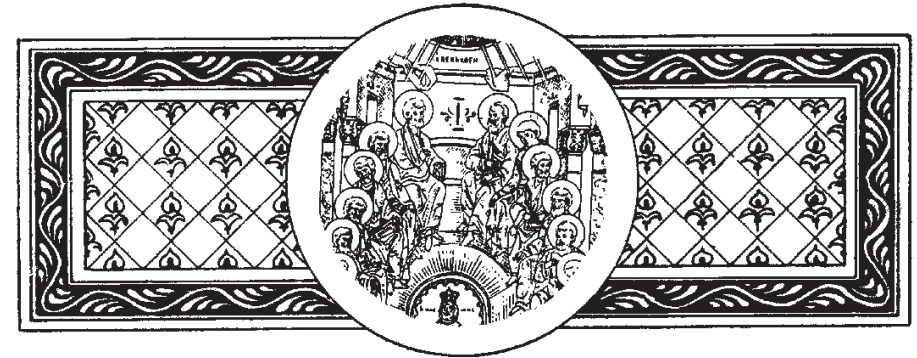
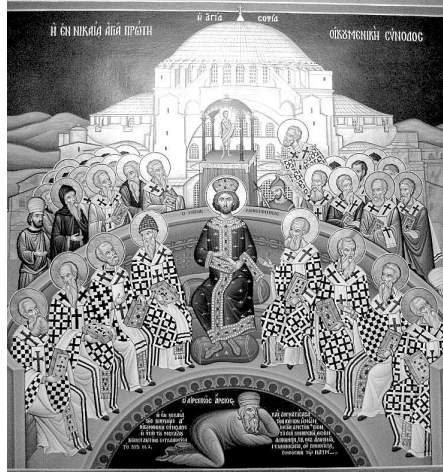
(Zpěv rozšířeného znění: GS 632/505)

Místo »Viděli jsme světlo pravé« je možno dle místní tradice zpívat tropar Nanebevstoupení: „Povznesl ses ve slávě...“

# Neděle svatých Otců prvního všeobecného sněmu

## 7. neděle popaschální

I. všeobecný sněm se konal v roce 325 v městě Nikáji za panování císaře sv. Konstantina Velikého, který zastavil pronásledování křesťanů a křesťanskou víru zrovnoprávnil s ostatními náboženstvími Římského impéria. Tento sněm řešil hlavně otázku falešného učení alexandrijského kněze Ária, který odmítal Božství a předvěčné rození druhé Osoby Svaté Trojice, Božího Syna. Ários nerozumně hlásal, že Ježíš Kristus není věčný a není to Bůh, ale jen nejdokonalejší Boží výtvar. Sněm zavrhl Áriovu herezi a formuloval dogma pravíci, že Syn Boží je pravý Bůh, zrozený z Otce přede všemi věky a je stejně věčný jako Bůh Otec; je nestvořený a jednobytný s Bohem Otcem. Tak to od těch dob vyznáváme v posvátném textu Symbolu víry.



## Den Svatého Ducha

### Svatodušní pondělí

#### Na liturgii

Blahoslavenství

**Kněz na vchodu:** Velemoudrost. Povznesme se! Povstaň, Hospodine, ve své moci. Budeme zpěvem oslavovat sílu tvou!

**Svatodušní tropar (hlas 8.):** Blahosloven jsi, Kriste Bože náš, I jenž jsi rybáře učinil moudrými, seslav jim Ducha Svatého, ☩ a jimi ulovil jsi veškerý svět. I Lidumile, sláva tobě! ☩

Sláva... I nyní...

**Kondak (hlas 8., stichirový):** Když sestoupil Nejvyšší a lidem zmátl jazyky, I rozdělil národy. ☩ Když však apoštoly podělil jazyky ohnivými, I povolal všechny ke sjednocení. ☩ Oslavujme tedy jedním hlasem I Nejsvětějšího Ducha. ☩

Trojsvatá píseň: Svatý Bože, svatý Silný...

**Prokimen:** Spasiž, Bože, lid svůj; I a požehnej dědictví svému.

**Verš:** K tobě, Hospodine, volám: Bože můj, neodmlčuj se mi!

**Apoštol:** Efez 5,9—19

#### V sobotu na velké večerní

##### Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 10

3 nedělní, 3 Nanebevstoupení a 4 Otcům

Stichiry nedělní (z hlasu 6.) se berou z oktoichu. Stichiry Nanebevstoupení se berou z triodu (viz výše služba svátku Nanebevstoupení Páně).

Stichiry Otcům (hlas 6.):

**Z**lůna před jitřenkou zrodil ses z Otce bez matky přede všemi věky. Jenže Árius tě považoval za jednoho z tvorů a nikoliv za oslavovaného Boha. Drze a hloupě tím zahrnul tebe, Stvořitele, mezi ostatní stvoření, a tím jen hotovil sebe, aby hořel v ohni věčném. Avšak sněm, jenž se v Nikáji shromáždil, vyhlásil, že jsi, Pane, Syn Boží, na témže trůně s Otcem a Duchem.

Tropar svátku (hlas 8.)

**B**lahosloven jsi, Kriste Bože náš, ❖ jenž jsi rybáře učinil moudrymi, seslav jim Ducha Svatého, ☩  
a jimi ulovil jsi veškerý svět. ❖ Lidumile, sláva tobě! ☩

Velemoudrost!

Požehnej!

Požehnán jest Kristus...

Upevni, Bože, svatou pravoslavnou víru...

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Tebe nad cherubíny...

Sláva tobě, Kriste...

Sláva... I nyní... Hospodi, pomiluj (třikrát). Požehnej.

Propuštění:

**J**enž z Otcovy a Boží náruče vyšel, ponížil se a s nebe na zemi sestoupil, přijav celou naši lidskou přirozenost, aby ji zbožštil, a poté na nebe opět vystoupil a usedl po pravici Boha a Otce, načež Božského a Svatého, jednobytného, spoluvěčného Ducha, stejné moci i stejné slávy, seslal na svaté své učedníky a apoštoly, čímž je osvětil a skrze ně pak celý svět, Kristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přechysté a neposkvřené svaté Matky své, svatých, slavných a všechvalných, Boha hlásajících a duchonosných apoštolů i všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasiž nás jako Blahý a Lidumil.

Amen.



**N**a otázku: „Spasiteli, kdo roztrhal řízu tvou?“ — Jsi, Kriste, odpověděl: „Árius, který roztíná princip Trojice *tří Osob* stejné úcty, aby je od sebe odtrhoval.“ On odmítl považovat tebe, *Pána Ježíše*, za jednoho z Trojice. Byl to on, kdo naučil Nestoria nenazývat *Matku tvou* Bohorodicí. Avšak sněm, jenž se v Nikáji shromáždil, vyhlásil, že jsi, Pane, Syn Boží, na témže trůně s Otcem a Duchem.

**Z**e srázu hříchu se zřítíl Árius, oči pevně zavřené, aby neviděl nenáviděné světlo. Stal se druhým Jidášem svými způsoby i obrazně, neboť připodobnil se tomu, kdo se oběsil a jemuž po pádu vyhrězly útroby. *Nechal se totiž zardousit svou smrtící herezí jako oprátkou a Božským zúčtováním byl jako onen služebník neužitečný donucen odevzdat všechny hřivny, které měl, ba, i samotnou duši svou.* Avšak sněm, jenž se v Nikáji shromáždil, vyhlásil, že jsi, Pane, Syn Boží, na témže trůně s Otcem a Duchem.

**Á**rius blázen roztínal jediné panování přesvaté Trojice do tří různých, odlišných a nesourodných bytostí. Proto shromáždění pečliví bohonosní Otcové, rozhorlivše se ohnivě jako Eliáš Thesbitský, učinili, jak jim Duch Svatý oznámil, a duchovním mečem skolili rouhače, který hlásal takové hanebné učení.

Sláva... (Hlas 6.)

**C**hvalme dnes bohonosné Otce, tajemné varhany *Svatého Ducha*, kteří v Církvi zapěli harmonickou píseň *pravoslavného* bohosloví, hlásající Trojici Jedinou, neproměnnou ve své podstatě i ve svém Božství. Porazivše Ária, stali se obránci pravoslavných a přimlouvají se u Pána neustále, aby se smiloval nad dušemi našimi.

I nyní... (Bohorodičen. Dogmatik z oktoichu z hlasu 6.)

**K**dož by nevelebil tebe, přesvatá Panno, **I** kdož by neoslavoval přechystého porodu tvého? ❖ Sám jednorozený Syn, vyzářivší před všemi věky z Otce, **I** vzešel z tebe, Čistá, vtěliv se nevýstižně. ❖ Jest Bohem podle své přirozenosti, **I** i přirozenost lidskou přijal kvůli nám; ❖ nerozděluje se ve dvě osoby, **I** ale vyznáván je ve dvou nesplývajících spojených přirozenostech. ❖ Toho pros, Čistá, Nejblahoslovenější, **I** aby se smiloval nad dušemi našimi.

Vchod. Světlo tiché. Prokimen dne.

**Paremije** (pravoslavný český překlad viz Minea svátková – 11. říjen)

Čtení z knihy Stvoření.

(Genesis 14,14—20)

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

(Deut 1,8—11, 15—17)

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

(Deut 10,14—18, 20—21)

### Stichiry na litiji

Stichira chrámu a poté stichira Nanebevstoupení:

**V**ystoupiv na nebesa, odkud jsi před tím sestoupil, Pane, neponechávej nás osiřelými. Nechť přijde tvůj Duch, přinášející pokoj světu. Ukaž synům lidským díla moci své, Pane, Lidumile.

**Sláva...** (Hlas 3.)

**S**vatí Otcové, prosluli jste jako strážcové tradic apoštolských, neboť jste pravoslavně vyložili jednobytost Svaté Trojice a sněmovně zavrhli rouhání Áriovo. Spolu s ním jste usvědčili i duchoborce Make donia, odsoudili Nestoria, Eutychia a Dioskora; Sabellia i Severia (Akefalistu). Modlíme se k vám my, jež jsme vysvobozeni byli z jejich klamů, abyste nám vyprosili zachování neposkvrněného života ve víře.

**I nyní...** (Z Nanebevstoupení; hlas 6.)

**P**ane, naplniv tajemný záměr svůj, přivedl jsi učedníky své na horu Olivovou. Zde ses povznesl před nimi, a hle, prošel jsi klenbou nebeskou. Kvůli mně stal ses chudým jako já, a nyní jsi vystoupil na místo, které jsi neopustil. Sešli nám přesvatého svého Ducha k osvěcení duší našich.

### Stichiry na stichovně

Nedělní (z oktoichu, hlas 6.)

Vzkříšení tvé, Kriste Spasiteli ...

Hospodin kraluje ...

Vrata měděná ...

hodati Boží. Kdežto my, kteří jsme pozváni z pohanů, učiněni jsme hodnými světla Božího, upevnění byvše kázáním apoštolů ohlašujících slávu Boha, dobrodince všech. S nimi sklánějme srdce i kolena, Svatému Duchu u víře se klanějíce, upevnění Spasitelem duší našich.

*Verš:* Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

**N**yní Utěšitel, Duch Svatý vylit byl na každé tělo, počínaje od apoštolů, a přes ně přechází Jeho blahodat na všechny věrné, kteří se k nim připojili. Potvrzuje tak své mocné sestoupení v podobě ohně, když učedníky podělil jazyky, aby v písních opěvovali Hospodina, a ke slávě Boží. Pročež my, jejichž mysl je v srdci osvěcována a ve víře jsme upevněni Svatým Duchem, modleme se za spásu duší našich.

*Verš:* Neodvrhuj mne od tváře své a Ducha tvého Svatého neodnímej ode mne.

**N**yní oděni jsou apoštolé shůry mocí Kristovou, neboť obnovil je Utěšitel, jehož přítomnost v člověku se tímto obnovila skrze tajemnou obnovu mysli a poznání Boha. Hlásajíce jej cizími jazyky, hlasitou řečí kázali Boha dobrodince všech a vyhlásili uctívání věčné Boží přirozenosti – prosté, leč jsoucí ve třech Osobách. Proto osvěcení byvše apoštolským učením, klaníme se Otci, se Synem i Duchem, prosíce za spásu duší našich.

**Sláva... I nyní...** (Hlas 8.)

**P**ojďte, lidé, pokloňme se Božství ve třech Osobách – Synu v Otci, se Svatým Duchem. Neboť Otec mimo čas zrodil Syna stejně věčného a spolutrůnicího jako On. I Duch Svatý je z Otce, a se Synem je oslavován. Jediná Moc, Jediná Bytnost, Jediné Božství. Jemu se klanějíte, všichni hlásáme: „Svatý Bože, jenž jsi vše stvořil skrze Syna při spolupůsobení Svatého Ducha! Svatý Silný, skrze něhož jsme poznali Otce a Duch Svatý přišel do světa! Svatý Nesmrtelný, Utěšiteli – Duchu, jenž z Otce vycházíš a v Synu spočíváš! Trojice Svatá, sláva tobě!

Nyní propouštíš...

Trisagion až po Otčenáš

milnosti při strašném a hrozném příchodu tvém, a učíš nás hodnými království svého.

Připojuje se ještě modlitba tato:

**B**ože veliký a nejvyšší, jediný, který máš nesmrtelnost! Bože, přebývající ve světle nepřístupném, jenž jsi všechno stvoření moudře učinil, odděliv světlo od tmy, slunce jsi ustanovil, aby vládlo ve dne, měsíc pak a hvězdy, aby vládly v noci. Učíš hodnými nás hříšné i v tuto hodinu stanout s vyznáním před tváří tvou a přinášet tobě službu večerní. Ty sám, lidumilný Pane, veď modlitbu naši, aby se vznášela k tobě jako kadidlo, a přijmi ji jako vůni příjemnou. Dejž nám, ať přítomný večer a nadcházející noc jsou pokojny, oděj nás ve zbroj světla, vysvobod' nás od hrůzy noční a od veškerého nebezpečí, jež se plíží v temnotě. Daruj nám spánek, jenž nám dáváš, aby se obnovily ochablé síly naše. Nechť spíme vzdálení všech ďábelských preludů. Ano, Vládce všech, dárce blah, dejž abychom na ložích svých s lítostí v noci vzpomínali na jméno tvé a osvětlení jsouce rozmyšlením o příkázání tvých, povstali s radostí v duši ke slavosloví dobroty tvé, předkládajíce tvému milosrdenství prosby a modlitby za hříchy své a za všechny lidi tvé, jež na přímluvy přesvaté Bohorodice navštív milostí svou.

**Diákon závěr ektenie:** Zastaň se nás, spasiž náš, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodati svou.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

**Kněz – ohlas:** Neboť ty jsi pokoj pro duše i těla naše, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

**Věřící:** Amen.

**Pak diákon začíná prosebnou ektenii:** Vykonejme večerní modlitbu naši k Hospodinu...

A dále obvyklý postup večerní.

Po modlitbě sklánění hlav následují:

**Stichiry na stichovně** (hlas 3.)

**J**azyky se dnes staly zjevným znamením pro všechny. Židé, z nichž Kristus tělesně pocházel, upadli do nemoci nevíry a odpadli od bla-

Chtěje nás pozdvihnout ...

Ukřižován dle vlastní vůle ...

**Sláva...** (Svatým Otcům; hlas 4.)

**S**hromáždily se dnes sbory pravoslavných křesťanů, aby s vírou a zbožností oslavily každoroční modlitební památku bohonosných Otců, kteří se sešli z celého světa ve slavném městě Nikáji. Neboť oni svým zbožným myšlením smetli bezbožnou nauku *ve zlu* úporného Ária a sněmovně ho vyhnali ze všeobecné Církve. Všechny pak naučili zřetelně vyznávatí Syna Božího, jednobytného a spoluvěčného s Otcem, jsoucího přede *všemi* věky, vyloživše to zevrubně, pečlivě a zbožně v Symbolu víry. Proto i my, následující jejich božské učení, přesně věříme a sloužíme Otci a spolu s ním i Synu a nejsvětějšímu Duchu, *třem Osobám* v jednom Božství, Trojici jednobytné.

**I nyní...** (Svátku Nanebevstoupení; hlas týž)

**P**ane, tajemství od věků skryté před všemi pokoleními jsi naplnil jako blahý, když jsi přišel s učedníky na horu Olivetskou, vzav s sebou i tu, která porodila tebe, Tvůrce a Stvořitele všech. Jí totiž při oslavení Těla tvého více než ostatním příslušelo, aby naplněna byla rozkoší největší radosti, vždyť právě ji jako Matku tvou více než kohokoliv jiného mučilo tvé utrpení na Kříži. I my se k ní připojujeme a oslavujeme velikou milost tvou, která se při Nanebevstoupení tvém, Vládce, nad námi stala.

**Tropary po Otčenáši**

Nedělní z oktoichu z hlasu 6.

**N**a hrobě tvém zjevily se mocnosti andělské, **!** a hlídači strnuli, **!** i stála Maria u hrobu, **!** hledajíc přečisté tělo tvé. **❖** Zajal jsi peklo, **!** neutrpěv od něho, **!** potkal jsi Pannu, Životodárce. **!** Vstavší z mrtvých Pane, sláva tobě!

**Sláva...** (Tropar svatých Otcům; hlas 8.)

**N**ade vše proslaven jsi, **Kriste** Bože náš, **!** jenž jsi na zemi naše Otce jako světla postavil, **!** a jimi jsi nás všechny o pravé **víře** poučil. **!** Mnohomilosrdný, sláva tobě! **!**

**I nyní...** (Tropar Nanebevstoupení; hlas 4.)

**P**ovznesl ses ve slávě, Kriste **Bože** náš, **I** radostí naplniv učedníky příslibením Svatého Ducha, **Ě** Jehož *sestoupení* jsi jim při požehnání *zvěstoval*, **I** neboť ty jsi Syn Boží, Vykupitel světa. **Ě**

### Na liturgii

Blahoslavenství

**Tropary** při malém vchodu  
Nedělní z oktoichu, hlas 6.

**N**a hrobě tvém zjevily se mocnosti andělské, **I** a hlídači strnuli, **I** i stála Maria u hrobu, **I** hledajíc přečistě tělo tvé. **Ě** Zajal jsi peklo, **I** neutrpěv od něho, **I** potkal jsi Pannu, Životodárce. **I** Vstavší z mrtvých Pane, sláva tobě! **Ě**

**Tropar Nanebevstoupení** (hlas 4.)

**P**ovznesl ses ve slávě, Kriste **Bože** náš, **I** radostí naplniv učedníky příslibením Svatého Ducha, **Ě** Jehož *sestoupení* jsi jim při požehnání *zvěstoval*, **I** neboť ty jsi Syn Boží, Vykupitel světa. **Ě**

**Tropar svatých Otcům** (hlas 8.)

**N**ade vše proslaven jsi, Kriste **Bože** náš, **I** jenž jsi na zemi naše Otce jako světla postavil, **Ě** a jimi jsi nás všechny o pravé *víře* poučil. **I** Mnohomilosrdný, sláva tobě! **Ě**

**Sláva...** Kondak Otcům (8. hlas, stichirový)

**S**lova apoštolů a *dogmata* Otců **I** zapečetily jedinou *víru* Církve, **Ě** která jsouc oděna *rouchem* pravdy **I** utkaným z *bohosloví* shůry, **Ě** správně *vykládá* a slaví **I** veliké *tajemství* zbožnosti. **Ě**



a upokojení navěky! Vzdáváme ti díky za vše: za to, že jsme přišli na tento svět, i za to, že jej opouštíme, čímž je posilována naše naděje na tvé neklamně zaslíbené vzkříšení a nehynoucí život, jimž jsme zasnoubeni a budeme se z nich radovat při budoucím druhém příchodu tvém. Neboť jsi původcem našeho vzkříšení i neúplatným a lidumilným soudcem všech, kteří zde žili, jakožto Vládce a Pán odplaty, jenž se stal podobný nám. Dle své krajní blahosklonnosti jsi přijal *lidské* tělo a krev i naše utrpení, aniž sám by ses provinil. Ze svého milosrdenství a slitovnosti svolil jsi dobrovolně okusit muka. A byv zkoušen, když jsi trpěl, stal ses zaslíbeným pomocníkem nám, kteří jsme zkoušeni, čímž nás všechny spolu se sebou přivádíš tam, kde není bolesti.

Přijmi tedy, ó Vládce, prosby a modlitby naše, a upokoj všechny otce a matky, bratry a sestry a děti i ostatní příbuzné a spolurodáky každého z nás, a všechny duše dříve zesnulých v naději na vzkříšení i život věčný. Duše jejich po jménech zapiš v knihu života, umísti je do náruče Abrahama, Izáka a Jákoba, přiveď je do země živých, do království nebeského, do ráje rozkoše; světlí andělé nechť je všechny uvedou do svatých přibytků tvých. Spolu s nimi pozdvihni z hrobů i naše těla v den, jenž jsi určil, dle svatých a neklamných zaslíbení svých.

To přece není smrt pro služebníky tvé, Pane, když opouštíme tělo a jdeme k tobě, Bohu našemu; je to pouhé přesídlení z místa tíže a bolu tam, kde je dobře, příjemně a krásně, *kde vládne* pokoj a radost. Jestli čímkoliv jsme se prohřešili před tebou, budiž milostiv nám i jim, neboť nikdo není čist před tebou a bez poskvrny, i kdyby pouze jediný den trval život jeho. Jedině Pán náš Ježíš Kristus je tím, kdo kdy žil na zemi prost hříchu. V tomto *Spasiteli* máme všichni naději dosáhnout milosti a odpuštění hříchů svých. Proto jako blahý a lidumilný Bůh nám i jim ulehči, odpusť a promiň hříšné pády, úmyslné i neúmyslné, jichž jsme se vědomě i nevědomě dopustili, hříchy zjevné i skryté, *páchané* skutkem, v myšlenkách či slovy nebo celým způsobem života našeho i každým pohnutím těla i duše. Těm, kteří již skonali, daruj svobodu a lehkost; nám, kteří jsme ještě zde, požehnej a dopřej dobrý a pokojný konec, a stejně tak i všemu budoucímu lidu tvému. Otevři nám náruč své milosti a lidu-

zapotřebí, a k užitku řídíš věci budoucí. Ty, kteří jsou ochromeni žihadlem smrti, povzbuzuješ naději na vzkříšení!

Vládce všeho, Bože, Spasiteli náš, naděje všech končin země i těch, kteří jsou daleko na moři! Ty sám jsi nám v tento poslední, veliký a spásonosný den padesátidenního svátku zjevil tajemství svaté, jednobytné a spoluvěčné, nerozdílné a neslité Trojice; seslal jsi a zjevil Svatého a životodárného Ducha svého, který se v podobě ohnivých jazyků vylil na svaté tvé apoštoly, čímž jsi je učinil zvěstovateli zbožné víry naší, vyznavači a hlasateli pravého bohosloví.

V tento konečný a spásonosný den svátku jsi svolil přijmout prosby za smilování nad těmi, kdož jsou drženi v podsvětí. Dáváš nám tím velikou naději, že uvězněným zesnulým bude seslána úleva od soužení poskvrnami, které na nich ulpěly a zadržují je tam, a že sestoupí k nim tvoje útěcha. Vyslyš nás, ponížené a potřebující soucitu tvého, a upokoj duše služebníků svých, dříve zesnulých, v místě světla, v místě hojnosti, v místě potěchy a odpočinutí, které vzdáleno jest všech bolestí, zármutku a lkaní. Duchy jejich uveď tam, kde spravedliví přebývají, učíš je hodnými pokoje a úlevy. Neboť mrtví nebudou chváliti tebe, Hospodine, a ti, kteří jsou v podsvětí, neosmělí se přinášet ti svá vyznání; avšak my živí dobrořečíme tobě, prosíme tě a přinášíme ti modlitby a oběti za očistění duší jejich.

Připojuje se modlitba tato (možno vstát):

**B**ože veliký a věčný, svatý a lidumilný, učíš nás hodnými v tuto hodinu stát před nepřístupnou slávou tvou, abychom opěvovali a chválili divy tvé. Očistiž nás, nehodné služebníky své, a uděl nám blahodať přinášet tobě se srdcem zkroušeným a bez povýšenosti trojsvaté slavosloví a díkůčinění za veliké dary tvé, jež jsi nám udělil a stále nám uděluješ. Pamatuj, Pane, na nemohoucnost naší a nezahubiž nás s nepravostmi našimi, leč nakládej s námi poníženými dle veliké své milosti, abychom unikli tmě hříchu a chodili ve dni spravedlnosti; a obléknuvše se ve zbroj světla, zůstali jsme nezraněni jakýmkoliv úkladem od zlého a směle za vše oslavili tebe, jediného pravého a lidumilného Boha.

Vskutku nesmírné je přec tajemství tvé, Vládce všech a Stvořiteli, – jak dočasný rozpad stvoření tvých, tak poté jejich opětne zbudování

**I nyní...** Kondak Nanebevstoupení (6. hlas, stichirový)

**V**ykonals vše, co bylo pro nás potřebné, **I** pozemské jsi sjednotil s nebeským, **☩** ve slávě jsi vystoupil na nebe, **I** Kriste **Bože**. **☩** Nikterak se neodděliv, **I** zůstal jsi při nás, **☩** volal jsi k těm, kdo tě milují: **I** „Já jsem s vámi, kdo *tedy* proti vám?“ **☩**

**Prokimen** (hlas 4.; jako prokimen je píseň otců: Dan 3,26—27)

**B**lahosloven jsi, Hospodine, Bože Otců našich, **I** chváleno a oslavováno jest jméno tvoje na věky!

*Verš:* Neboť spravedlivý jsi ve všem, co jsi s námi učinil.

**Apoštol:** Skutky 20,16—18 pol.; 28—36

**Alleluja** (Ž 49,1 a 5)

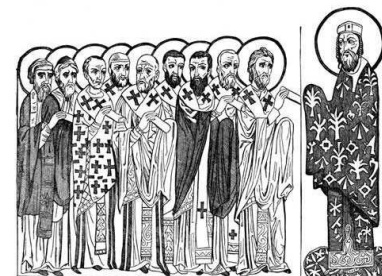
*Verš 1.:* Bůh bohů, Hospodin promluvil a vyzval celou zemi od východu slunce až na západ.

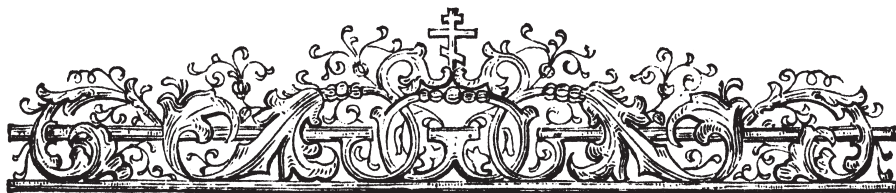
*Verš 2.:* Shromážděte pro Něho svaté Jeho, kteří s ním smlouvu uzavřeli přinášením obětí.

**Evangelium:** Jan 17,1—13

**Zpěv ke svatému přijímání**

**C**hvalte Hospodina s nebes, chvalte ho na výsostech. (Ž 148,1)  
Plesejte, spravedliví, Hospodinu, náleží se lidem upřímným, aby jej chválili. (Ž 32,1)  
Alleluja (tříkrát).





## Trojická sobota

### Zádušní

***Konáme památku všech zesnulých pravoslavných křesťanů, otců a bratří našich ze všech dob.***

#### V pátek na velké večerní

Po úvodním žalmu

**Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 6**

3 mučedníkům (z oktoichu, hlas 6.) a 3 z triodu. (Vše je zde.)

Hlas 6.

**M**učedníci tvoji se tě nezřekli, Pane, ani neodstoupili od přikázání tvých. Na jejich přímluvy smiluj se nad námi.

**V**ykonavše mučednické svědectví o tobě, Pane, přetrpěli veliká muka, jejich zastoupením a přímluvami, Pane, nás všechny ochraňuj.

**V**ítězní mučedníci, občané nebes, na zemi zápasili, mnohá utrpení snášeli a obdrželi korunu dokonalosti na nebi. Kéž orodují za duše naše.

Hlas 8.

**V**šech, od *dávných* věků zemřelých, dnes dle jmen konáme památku. Na všechny, ve všech dobách zbožně žijící, vzpomínejme, věrní! Opěvujme Pána a Spasitele, vyprošujíce jim horlivě dobré zodpovídání se na soudu tohoto Boha našeho. Až přijde soudit celou zemi,

**Věřící:** Amen.

**Žalmista pokračuje v postupu večení:** Dejž, Hospodine, abychom večer tento bez hříchu strávili...

**Diákon:** Opět a opět, sklonivše kolena svá, k Hospodinu modleme se.

Hospodi, pomiluj. (Třikrát)

Kněz čte nahlas **třetí modlitbu** (podobně jako před tím):

**P**rameni stále vyvěrající, živý a osvěcující, tvůrčí moci spoluvěčná s Otcem! Ty, jenž jsi dílo spásy lidské výborně učinil, Kriste Bože náš, zlámal jsi neroztrhnutelná pouta smrti a závary podsvětí, a přemohl jsi všechno množství zlých duchů, když jsi sám sebe přivedl jako neposkvřenou ovečku k zabití, abys dal jako oběť své přečisté tělo žádným hříchem nedotčené a nedostupné ničemu nečistému. Tímto strašným a nevylicitelným úkonem posvátným jsi nám věčný život daroval. Do podsvětí jsi sestoupil a zlámal věčné závary; těm pak, kteří tam ve tmě seděli, jsi cestu východu odtud ukázal. Původce zla, *dávného* hada v hlubinách jsi bohomoudře na návnadu ulovil a okovy temnoty jsi jej v pekelné jeho propasti spoutal a svou neomezeně mohutnou silou uvěznil jej v ohni neuhasitelném a ve tmě vnější.

Věhlasná Moudrosti Otcova, ukazuješ se jako veliká pomoc těm, kdož jsou zkoušeni útoky, a osvěcuješ ty, kdo sedí ve tmě stínu smrti. Pane věčně jsoucí slávy, Otce nejvyššího milovaný Synu, věčné Světlo z věčného Světla, Slunce spravedlnosti, vyslyš nás, modlíci se k tobě, a upokoj duše služebníků svých, dříve zesnulých otců i bratří našich a dalších tělesných našich příbuzných i všech, kteří jsou ve víře tvými, na něž nyní vzpomínáme. Neboť tvá jest vláda nad veškerenstvím a v ruce své třímáš všechny končiny země.

Vládce všemohoucí, Bože otců a Pane milosti! Učiniteli rodu smrtelných i nesmrtelných a veškeré přirozenosti lidské, jež se zbuduje a pak se zase rozpadá. Pane nad životem i smrtí, nad pobýváním zde i nad odchodem jinam, jenž vyměřuješ žijícím jejich léta a určuješ čas smrti; přivádíš do podsvětí a opět vyvádíš odtud, spoutáváš nemocí a svou vládou osvobozuješ od ní, strojíš vše přítomné zde, jak je

Vládce, že začkoliv budeme prosit ve jménu tvém, zajisté obdržíme od Otce tvého, Boha spoluvěčného. Pročež i já hříšný v den sestoupení Svatého Ducha tvého uprošuji tvou dobrotu: „Uděl mi, oč prosím ke spáse!“ Ano, Pane, štědrý dobrodinče, ty jsi blahý dárce všeho dobrého, jelikož v hojnosti dáváš, oč prosíme. Ze svého soucitu a milostivosti přijal jsi bezhříšně účast na tělesnosti naší a skláníš se láskyplně k těm, kteří sklonili svá kolena před tebou, ježto stal ses obětí smírnou očišťující hříchy naše.

Uděl tedy, Pane, lidem svým slitování svá; slyš nás v nebi svém svatém; posvěť nás mocí spásné pravice své; ukryj nás pod krovem křídel svých. Kéž nepřehlédneš díla rukou svých! Před tebou jediným jsme zhřešili, avšak taktéž tobě jedinému sloužíme. Neumíme uctívat boha cizího, Vládce, ani vztahovat ruce k bohu jinému. Odpusť nám prohřešky a přijmi naše modlitby na kolenou; podej nám všem ruku pomocnou; přijmi modlitbu nás všech jako příjemnou vůni kadidla, stoupající k přeblahému královskému trůnu tvému.

Připojuje se i modlitba tato (možno vstát):

**H**ospodine, Hospodine, vysvobozující nás od každé střely létající ve dne, zbav nás i všeho, co se plíží ve tmě. Přijmi večerní oběť – pozdvižení rukou našich. Učiň nás hodnými, abychom vládou noci prošli bez poskvrny a bez zkoušky od zlých. Vysvobod nás od všeliké bouře, zmatení a úzkosti, jež k nám od ďábla přicházejí. Duším našim daruj lítost a myšlenkám starostlivost o zodpovídání se na strašném a spravedlivém soudu tvém. Bázní před tebou ukřižuj těla naše a umrtvi pozemské údy naše, abychom se i v tišině spánku osvěcovali zřením soudů tvých. Vzdal od nás jakékoliv nepřístojné sny a škodlivé žádosti. A pozdvihni nás v čas modlitby upevněné ve víře a úspěšné v plnění příkázání tvých.

**Diákon závěr ektenie:** Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

**Kněz – ohlas:** Zalíbením a dobrotou jednorozeného Syna svého, s nímž blahosloven jsi, s přesvatým, blahým a oživujícím Duchem svým, nyní i vždycky, až na věky věkův.

aby obdrželi radostné stání po jeho pravici spolu se spravedlivými, získali světlý úděl mezi svatými a hodnými se stali nebeského jeho království.

**K**rví svou, Spasiteli, lidi jsi vykoupil, smrtí svou jsi nás od hořkosti smrti vysvobodil a život věčný jsi nám udělil svým vzkříšením. Upokoj, Pane, všechny, jež skonali ve zbožnosti — ať v pouštích či ve městech, buď na moři nebo na zemi či na jakémkoliv místě; všechny krále, kněze, archijereje, monachy i světské křesťany veškerého stáří i všelikého původu. Učiň je hodnými nebeského království svého.

**P**ro zmrtvýchvstání tvé, Kriste, nevládne už smrt nad zesnulými ve zbožnosti. Pročež vroucně prosíme: „Upokoj v palácích svých a náruči Abrahámově služebníky své — od Adama až do současnosti — všechny, kteří ti upřímně sloužili, otce i bratry naše, přátele spolu s příbuznými a každého člověka, který ti za života svého věrně sloužil. Všechny, kteří se k tobě odebrali různými způsoby a jakýmkoliv cestami, Bože, učiň hodnými nebeského království svého.“

»Sláva...« (Hlas 8.) (*Zádušní stichira od sv. Jana Damašského*)

**P**láči a naříkám, když myslím na smrt a vidím, jak k obrazu Božímu stvořená krása naše leží ve hrobech jako zničený obraz, připravená o slávu a nemající podoby. Ó, jak divná je to věc? Jaké tajemství stalo se s námi? Jak podlehli jsme rozpadu? Jak smrt si nás podmanila? Zajisté, jakož psáno jest, *děje se tak* na pokyn Boha, jenž zesnulým uděluje odpočinutí.

**I nyní...** (Bohorodičen. Dogmatik končícího 6. hlasu z oktoichu.)

**K**dož by nevelebil tebe, přesvatá Panno, **I** kdož by neoslavoval přecistého porodu tvého? ♦ Sám jednorozený Syn, vyzářivší před všemi věky z Otce, **I** vzešel z tebe, Čistá, vtěliv se nevýstízně. ♦ Jest Bohem podle své přirozenosti, **I** i přirozenost lidskou přijal kvůli nám; ♦ nerozděluje se ve dvě osoby, **I** ale vyznáván je ve dvou nesplývajících spojených přirozenostech. ♦ Toho pros, Čistá, Nejblahoslovenější, **I** aby se smiloval nad dušemi našimi.

Vchod s kadidlem. Světlo tiché.

**Místo prokimeniu se zpívá zádušní: „Alleluja“** (8. hlas) s dvěma verši. (*Srovn. Ž 64,5; 44,18*)

**Alleluja.** (Třikrát)

*Verš 1.:* Blahoslavení jsou ti, jež vyvolil a přijal Pán.

*Verš 2.:* Památka jejich přecházení bude z pokolení na pokolení.

**Stichiry na stichovně** (hlas 6.)

*Mučedničen*

**K**říž tvůj, Pane, stal se mučedníkům zbraní nepřemožitelnou, neboť ač viděli před sebou smrt, přesto hleděli *dále* dopředu na život budoucí, byvše posilováni doufáním v tebe. Na jejich přímluvy smiluj se nad námi!

*Verš:* Duše jejich v blaženosti spočinou.

**M**ne, který jsem stvoření rukou tvých, Spasiteli, poctil jsi obrazem svým, když jsi tím, co je hmotné a viditelné, ztvárnil podobu neviditelné duchovní bytosti. Mne jsi učinil účastným tohoto díla, ó Boží Slovo, a ustanovil k panování nad stvořeními pozemskými, předav je pod plnou vládu mou. Pročež, Spasiteli, upokoj služebníky své v radosti živých a v příbytcích spravedlivých.

*Zesnulým:*

*Verš:* Blahoslavení jsou ti, jež vyvolil a přijal Pán.

**A**bys mi udělil hodnost budoucího života, vysadil jsi libosad v Edeně okrášlený nejrůznějšími rostlinami. Zde jsem nebyl obtížen žádným trápením ani starostí. Určil jsi mně, bytosti skládající se z duchovního a tělesného, abych žil na zemi a jsa účastníkem věčného života, andělům roven byl. Pročež, Spasiteli, upokoj služebníky své v radosti živých a v příbytcích spravedlivých.

**Sláva...** (Hlas 6.)

**P**incipem a základem se mi stal stvořitelský povel tvůj. Když ses rozhodl sestavit mne, živou bytost, z přirozenosti neviditelné i viditelné, vytvořil jsi ze země tělo mé a vložil do mne duši Božským a životodárným dechem tvým. Pročež, Spasiteli, upokoj služebníky své v radosti živých a v příbytcích spravedlivých.

**I nyní...** (Bohorodičen; hlas týž)

**N**a přímluvy té, jež tě porodila, Kriste, i mučedníků svých, apošto-

**Pak diákon:** Opět a opět, sklonivše kolena svá, k Hospodinu modleme se.

Hospodi, pomiluj. (Třikrát)

Všichni pokleknou.

Kněz čte nahlas **druhou modlitbu** (podobně jako četl první):

**P**ane, Ježíši Kriste, Bože náš, jenž jsi odevzdal lidem pokoj svůj a dar nejsvětějšího Ducha, když jsi ještě pobýval s námi za pozemského života svého! Ty povždy uděluješ tyto dary věrným jako *jejich* neodňatelné dědictví. Zvláště zjevně jsi však tuto blahodat seslal učedníkům a apoštolům svým v tento den, když jsi ozbrojil ústa jejich plamennými jazyky. Skrze ně my a celý rod lidský uslyšeli jsme zvěstování bohopoznání, každý ve své vlastní řeči. A přijavše je, osvíceni jsme byli světlem Ducha. A vysvobozeni jsme tím byli od klamu jako od tmy. Rozdělením ohnivých jazyků a nadpřirozeného působení, jež bylo přístupné smyslům, naplněni jsme světlem a naučili jsme se věřit v tebe a dobrořečit tobě – Bohu s Otcem i Svatým Duchem v jediném Božství, moci a vládě.

Ty jsi záře Otcova, neměnné a nepohnutelné zobrazení bytosti a přirozenosti Jeho, pramen moudrosti a blahodati. Otevři ústa mně hříšnému a nauč mne modlit se, jak se náleží a zač je třeba. Jistě, znáš veliké množství hříchů mých, leč jejich nesčetnost je přemáhána milosrdenstvím tvým. Tedy hle, s bázní stojím před tebou a zoufalství duše své uvrhl jsem v hlubině milosti tvé. Jako kormidelník veď život můj ty, jenž pouhým svým slovem řídíš všechno stvoření s nevypravitelnou mocí moudrosti své. Tichý přístave těch, kteří jsou zmítáni bouří, ukaž mi cestu, po níž mám kráčet. Uděl mému myšlení Ducha moudrosti své; nerozumu mému daruj Ducha poznání *tebe*; skutky moje zastíň duchem bázně před tebou; ducha pravého obnov v nitru mém a Duchem panujícím posilni kolísající a nestálé uvažování mé; abych Duchem tvým blahým veden byl k tomu, co je užitečné, stal se hodným každého dne plnit příkázání tvá a vždy měl na paměti příchod tvůj slavný a usvědčující vše, čeho se dopustím.

Nedovol, abych oklamán byl hynoucími krásami tohoto světa, leč posilni v nás touhu po dosažení pokladů budoucích. Vždyť ty jsi pravil,

podle slitovnosti své a oproti množství našich prohřešení postav bezedný soucit svůj. Shlédni, ó Hospodine, se svatě výsosti své na přítomný lid svůj, očekávající od tebe hojné milosti. Navštiv nás dobrotou svou. Vysvobod' nás od násilí ďáblova. Upevni život náš svatými a Božskými příkázáními svými. Pošli věrného anděla ochránce, aby dohlížel na lid tvůj. Shromáždí nás všechny v království svém. Uděl odpuštění těm, kdož doufají v tebe. Odpusť jim i nám hříchy. Očisti nás působením tvého Svatého Ducha a zmař úklady, jež nepřítel proti nám strojí.

K tomu připoj ještě modlitbu tuto (možno vstát):

**B**lahosloven jsi, Hospodine, Vládce všemohoucí, jenž světlem slunečným osvětluješ den a září ohně zjasňuješ noc. Ty jsi nás učinil hodnými, abychom celým dlouhým dnem prošli a přiblížili se začátku noci. Vyslyš modlitby naše i všeho lidu svého a odpusť nám všem hříchy úmyslné i neúmyslné; přijmi večerní modlitby naše, sešli hojnost milosti své a slitovnosti na dědictví své. Ochraň nás jako hradbou svatými anděly svými. Vyzbroj nás zbraní spravedlnosti své. Ohraď nás pravdou svou. Zachovej nás mocí svou. Vysvobod' nás od všelikého útoku a každého úkladu nepřítel. Učiň nám večer tento a nadcházející noc dokonalými, svatými, pokojnými, bezhříšnými. Zachovej nás bez pohoršení a bez přízraků – dnes i po všechny dny života našeho, na přímluvy svaté Bohorodice i všech svatých, od věků tobě se zalibivších.

**Diákon praví závěr ektenie:** Zastaň se nás, spasíš nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodati svou.

Hospodi, pomiluj. (Jedenkrát)

Nejsvětější, nejčistší, nejblagoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Tobě, Hospodine.

**Kněz – ohlas:** Neboť tobě náleží smilovati se a spasiti nás, Pane, Bože náš, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

**Věřící:** Amen.

**Poté kněz nebo diákon:** Rceme všichni z celé duše své...

Následuje vroucí ektenie jako obvykle.

lů, proroků, hierarchů, ctihodných a spravedlivých i všech svatých, upokoj zesnulé služebníky své.

**Po Otčenáši zádušní tropar** (hlas 8.)

**T**y, jenž v hlubokosti své moudrosti **І** lidumilně vše řídíš **☩** a co jest k užitku, **І** všem podáváš, jediný Tvůrce, **☩** upokoj, Hospodine, duše služebníků svých, **І** neboť naději svou složili na tebe, **☩** Stvořitele a budovatele **І** a Boha našeho. **☩**

**Sláva... I nyní...** (Zádušní bohorodičen)

**V** tobě tvrz a útočiště máme **І** a líbeznou orodovnici u Boha, jehož jsi porodila, **☩** Bohorodice panenská, **І** záchrano věrných! **☩**

Ektenie a propuštění

Po propuštění večerní se koná v předsíni panychida, při níž zpíváme zádušní kánon 6. hlasu.

## Na liturgii

Blahoslavenství

**Zádušní tropar** (hlas 8.)

**T**y, jenž v hlubokosti své moudrosti **І** lidumilně vše řídíš **☩** a co jest k užitku, **І** všem podáváš, jediný Tvůrce, **☩** upokoj, Hospodine, duše služebníků svých, **І** neboť naději svou složili na tebe, **☩** Stvořitele a budovatele **І** a Boha našeho. **☩**

**Sláva...** (Zádušní kondak, hlas 8.)

**S**e svatými upokoj, Kriste, duše služebníků svojich tam, kde není bolesti ani stenu ani vzdechu, ale život jest nekonečný.

**I nyní...** (Zádušní bohorodičen, hlas 8.)

**V** tobě tvrz a útočiště máme **І** a líbeznou orodovnici u Boha, jehož jsi porodila, **☩** Bohorodice panenská, **І** záchrano věrných! **☩**

**Zádušní prokimen** (hlas 6.) (Srovn. Ž 24,13, 1—2)

**D**uše jejich **І** v blaženosti spočinou.

*Verš:* K tobě, Hospodine, povznesl jsem duši svou, Bože můj.

**Apoštol** řadový: Skut 28,1—31 a zádušní: 1 Sol 4,13—17

**Alleluja** (hlas 4.) (Srovn. Ž 64,5; 44,18)

*Verš 1.:* Blahoslavení jsou ti, jež vyvolil a přijal Pán.

*Verš 2.:* Památka jejich přecházení bude z pokolení na pokolení.

**Evangelium** řadové: Jan 21,15—25 a zádušní: Jan 5,24—30

### K přijímání

**B**lahoslavení jsou ti, jež vyvolil a přijal Pán. Památka jejich přecházení bude z pokolení na pokolení. Alleluja (tříkrát).



**Věřící:** Hospodi, pomiluj. (Tříkrát)

Všichni pokleknou

Kněz poklekne v královských dveřích čelem k lidu a čte nahlas 1. modlitbu (může při tom držet svíci s květy či ratolestí):

**N**ejčistší, neposkvřený, bezpočátečný, neviditelný, nepostižitelný, nevyzpytatelný, nezměnitelný, nepřemožitelný, nezměrný, Hospodine, v němž není žádné zlo a jenž jediný máš sám v sobě nesmrtelnost a přebýváš v nepřístupném světle; jenž jsi stvořil nebe i zemi i moře a veškerá stvoření v nich; jenž před tím, než jsi prošen, splňuješ všem prosbu! Tebe prosíme a vzýváme, lidumilný Vládce, Otce našeho Pána a Boha i Spasitele Ježíše Krista, jenž pro naše spasení sestoupil s nebe a vtělil se z Ducha Svatého a vždycky panenské a přeslavné Bohorodice Marie. Jenž napřed slovy učil, později pak i skutky ukazoval, když pro naši spásu trpěl, a dal příklad nám, svým poníženým, hříšným a nehodným služebníkům, abychom tobě se skloněným šijemi a koleny přinášeli modlitby za hříchy své i za nevědomosti lidu. Ty sám nyní, mnohomilostivý a lidumilný Bože, vyslyš nás, kteréhokoliv dne tebe vzýváme, zvláště pak v tento den svaté Padesátnice, v němž Pán náš Ježíš Kristus, vstoupiv na nebesa a usednuv po tvé, Boží a Otcově, pravici, seslal na svaté své učedníky a apoštoly Ducha Svatého, kterýž spočinul na každém z nich, takže naplnění byli všichni nevyčerpatelnou jeho blahodati a cizími jazyky zvěstovali veliké skutky tvé a prorokovali. Nyní tedy vyslyš nás, kteří prosíme tebe *Otce*, a rozpomeň se na nás ponížené a odsouzené, a vyveď ze zajetí duše naše, neboť i soucit tvůj za nás se přimlouvá.

Přijmi nás, kteří před tebou na kolena padáme a voláme: „Zhřešili jsme!“ Na tebe jsme odkázáni od lůna mateřského, od počátku našeho života jsi Bohem naším! Avšak když promrhali jsme naše dny v daremnostech, byli jsme zbaveni tvé pomoci a pozbyli jsme jakékoli omluvy. Přesto však plni důvěry ke slitovnosti tvé voláme: „Hříchů našeho mládí a nevědomosti naší nevzpomínej, a očisti nás od tajných hříchů našich. Nezamítej nás v době stáří; když naše síly pomíjejí, neopouštěj nás. Dříve, než se navrátíme do země, učinň nás hodnými, abychom se navrátili k tobě. Uděl nám laskavou svou pozornost a obdař nás přízní a blahodati svou. Nepravosti naše měř

## Neděle Padesátnice

A pokračuje se ve velké ektenii.

**Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 6**

Hlas 4.

**P**řeslavné věci viděli dnes všichni národové v městě Davidově, když sestoupil Duch Svatý v ohnivých jazycích, jak bohomluvný Lukáš vypravuje; neboť píše: „Když učedníci Kristovi byli shromážděni, nastal hukot, jako když duje prudký vítr, a naplnil celý dům, v němž seděli; a všichni počali cizími jazyky hlásati nové podivuhodné pokyny, divuplné učení svaté Trojice.“ (Dvakrát)

**D**uch Svatý byl vždy, jest i bude. Nemá začátku, nebude mít ani konce, ale vždy s Otcem i Synem spolu jest a k nim je počítán. Je Život i Životodárce, Světlo i Dárce světla, sám je dobro i pramen dobra. Skrze něho je Otec poznáván a Syn oslavován. Všem je známa jedna moc, jedno spojení, jedno uctívání Svaté Trojice. (Dvakrát)

**D**uch Svatý – světlo a život i živé duchovní zřídlo. Duch moudrosti, Duch poznání, dobrý, spravedlivý, myslí neomezené; vládnoucí, očišťující hříchy. Je Bůh i bohotvorný; Oheň od Ohně pocházející; hovořící, konající, rozdílející dary. Jím byli korunováni všichni proroci a Boží apoštolé s mučedníky. Je to podivuhodné ke slyšení, podivuhodné ke zření: Oheň se rozděluje, aby uděloval dary. (Dvakrát)

Sláva... I nyní... (Hlas 6.)

**K**ráli nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy...

Vchod. Světlo tiché.

**Velký prokimen** (Ž 76,14—15; 11; 12)

Kdo jest Bůh veliký, jako Bůh náš? I Ty jsi Bůh, jenž činíš divy.

*Verš 1.:* Sílu svou zvěstoval jsi mezi národy; paží vztaženou vysvobodil jsi lid svůj.

*Verš 2.:* Řekl jsem: Nyní začínám chápat, že to, co se přihodilo, učinila pravice Nejvyššího.

*Verš 3.:* Pamatoval jsem na skutky Hospodinovy, budu připomínati sobě všechny divy tvé od počátku.

**První modlitba**

**Diákon:** Opět a opět, sklonivše kolena, k Hospodinu modleme se.



## Svatodušní svátky

### Neděle Padesátnice

#### Den Svaté Trojice

#### V sobotu večer na velké večerní

Svátek z dvanáctera. Celá služba je zde.

**Na »Hospodine, k tobě volám« stichiry — na 10**

Od ctihodného Jana Damašského; hlas 1.

**S**lavíme svátek Padesátnice a příchodu Ducha, kdy naplnila se lhůta zaslíbení a splnila se naděje. Jaké to tajemství! Jak nesmírné a úctyhodné! Proto vzýváme tebe: „Učiniteli všeho, Pane, sláva tobě!“ (Dvakrát)

**J**azyky sestoupivšími obnovil jsi lidská plemena, Kriste, stejně jako učedníky své, aby novými jazyky hlásali tebe, nesmrtelné Slovo a Boha, jenž dává duším našim milost velikou.

**C**o vše uděluje Duch Svatý? Je pramenem proroctví, ustanovuje kněze, prosté lidi vyučuje moudrosti, z rybářů učinil theology a shromažďuje veškerý sbor církevní. Jednobytný a spolutrůnicí s Otcem i Synem, Utěšiteli, sláva tobě!

Hlas 2.

**V**iděli jsme světlo pravé, přijali jsme Ducha nebeského, našli jsme víru pravou, nerozdílné Trojici klaníme se, neboť Ta spasila nás. (Dvakrát)

**U**ž skrze proroky *inspirované Svatým Duchem* zvěstoval jsi nám cestu spásy, leč *teprve nyní* zazářila na apoštolech *celému světu* blaha Duchu tvému, Spasiteli náš. Ty jsi jakožto Bůh na počátku všeho, ty jsi Bůh i po všem, co se stalo, a navěky jsi Bohem naším!

**V** příbytích tvých opěvovati budu tebe, Spasitele světa. A skloniv kolena svá, klaněti se budu nepřemožitelné moci tvé. Večer, zítřka i v poledne a v každém čase dobrořečím tobě, Pane!

**V** příbytích tvých, Pane, my věrní skláníme kolena duše i těla, opěvujeme tebe, bezpočátečního Otce, spolubezpočátečního Syna i stejně tak věčného a nejsvětějšího Ducha, osvěcujícího a posvěcujícího duše naše.

**O**pěvujeme jednobyttnou Trojici – Otce i Syna, se Svatým Duchem, neboť tak hlásali všichni proroci i apoštolé s mučedníky.

**Sláva... I nyní...** (Hlas 8. Od císaře Lva VI.)

**P**ojďte, lidé, pokloňme se Božství ve třech Osobách – Synu v Otci, se Svatým Duchem. Neboť Otec mimo čas rodí Syna stejně věčného a spolutrůnicího jako On. I Duch Svatý vychází z Otce, a je se Synem oslavovaný. Jediná Moc, Jediná Bytnost, Jediné Božství. Jemu se klanějící, všichni hlásáme: „Svatý Bože, jenž jsi vše stvořil skrze Syna při spolupůsobení Svatého Ducha! Svatý Silný, skrze něhož jsme poznali Otce; Ducha Svatého jsi poslal do světa! Svatý Nesmrtelný, Utěšiteli – Duchu, jenž z Otce vycházíš a v Synu spočíváš! Trojice Svatá, sláva tobě!

Vchod (kněží před vchodem vezmou květy, s nimiž pak konají celou službu).  
Světlo tiché. Prokimen dne.

**Paremije**

Čtení z knihy Numeri.

(Num 11,16—17, 24—29)

Z proroctví Joelova čtení.

sebeobratnější a výmluvnější ústa nedovedou o tobě vypravovati tak krásně, jak by se náleželo. A žádný rozum nedovede pochopiti tvoje materství. Proto jednohlasně oslavujeme tebe.

**Ke svatému přijímání** (Ž 142,10)

**D**uch tvůj blahý povede mne do země spravedlnosti.  
Alleluja (tříkrát).



## Večerní se skláněním kolen

Po propuštění liturgie čteme devátou hodinku. Po ní následuje počáteční ohlas večerní: „Blahosloven Bůh náš...“ A slavnostně se zpívá: „Králi nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy...“ (Viz notář) a ihned poté žalm 103./104.

**Ektenie velká**, do níž se po prosbě za cestující vkládají následující prosby:

Za přítomný lid, očekávající blaha Svatého Ducha, k Hospodinu modleme se.

Za ty, kdož sklánějí svá srdce i kolena před Hospodinem, k Hospodinu modleme se.

Abychom posílení byli ke konání toho, co je Bohu libé, k Hospodinu modleme se.

Aby seslány byly na nás hojné jeho milosti, k Hospodinu modleme se.

Aby přijato bylo sklonění našich kolen jako kadidlo před ním, k Hospodinu modleme se.

Za ty, jimž je třeba pomoci od něho, k Hospodinu modleme se.

Verš 3.: V ústrety mu kráčíš v přízni své dobrotivé, položils na hlavu jeho korunu s kamenů drahých.

Tropar: Blahosloven jsi, Kriste Bože náš...

Vchod. **Kněz při vchodu:** Velemoudrost. Povznesme se! Povstaň, Hospodine, ve své moci. Budeme zpěvem oslavovat sílu tvou.

**Lid:** Povstaň, Hospodine, ve své moci. Budeme zpěvem oslavovat sílu tvou. (Poté tropar, Sláva... I nyní... A kondak)

**Tropar** (8. hlas)

**B**lahosloven jsi, Kriste Bože náš, **I** jenž jsi rybáře učinil moudrými, seslav **jim** Ducha Svatého, **☩** a jimi ulovil jsi veškerý svět. **I** Lidumile, sláva tobě! **☩**

**Kondak** (hlas 8., stichirový)

**K**dyž sestoupil Nejvyšší a lidem **zmátl** jazyky, **I** rozdělil národy. **☩** Když však *apoštoly* podělil jazyky **ohnivými**, **I** povolal všechny **ke** sjednocení. **☩** Oslavujme tedy **jedním** hlasem **I** Nejsvětějšího Ducha.

Místo trojsvaté písně: Kteřížkoli v Krista pokřtěni jste...

**Prokimen** (hlas 8.)

**P**o celé zemi se rozléhá zvěst jejich **I** a do všech končin světa slova jejich.

Verš: Nebesa vypravují slávu Boží, a díla rukou jeho hlásá obloha.

**Apoštol:** Skut 2,1—11

**Alleluja** (hlas 1.) (Ž 32,6 a 13)

Verš 1.: Slovem Hospodinovým upevněna jsou nebesa, a Duchem úst jeho – všechno vojsko jejich.

Verš 2.: S nebe pohleděl Hospodin a uviděl všechny syny lidské.

**Evangelium:** Jan 7,37—52; 8,12

**Místo „Jest vpravdě důstojno“:**

**A**poštolé vidouce sestoupení Utěšitele, podivili se, jak v podobě ohnivých jazyků sestoupil Svatý Duch.

A *hned irmos* (hlas 4.): Raduj se, Královno, matek i panen slávo! Žádá

(Joel 2,23—32)

Z proroctví Ezechielova čtení.

(Ezech 36,24—28)

**Litijní stichiry** (hlas 2.)

**U**ž skrze proroky *inspirované Svatým Duchem* zvěstoval jsi nám cestu spásy, leč *teprve nyní* zazářila na apoštolech *celému světu* blaha Ducha tvého, Spasiteli náš. Ty jsi jakožto Bůh na počátku všeho, ty jsi Bůh i po všem, co se stalo, a na věky jsi Bohem naším!

**V** příbytcích tvých opěvovati budu tebe, Spasitele světa. A skloniv kolena svá, klaněti se budu moci tvé nepřemožitelné. Večer, zjitra i v poledne, a v každém čase, dobrořečím tobě, Pane!

**V** příbytcích tvých, Pane, my věrní skláníme kolena duše i těla, opěvujeme tebe, bezpočátečního Otce, spolubezpočátečního Syna i stejně tak věčného a nejsvětějšího Ducha, osvěcujícího a posvěcujícího duše naše.

**Sláva... I nyní...** (Hlas 8.)

**K**dyž jsi seslal Ducha svého na shromážděné apoštoly, Pane, synové židovští, vidouce to, byli zachvázeni hrůzou, neboť slyšeli, jak apoštolé hovoří jazyky jinými a cizími, jak dával jim Duch promlouvat. Vždyť lidé neučení, naplnění byli moudrostí, a tito rybáři teď lovíli pro víru všechny národy, když skvělými proslovy učili o Bohu. Pročež i my voláme k tobě: „Na zemi ses zjevil a od klamu nás zachránil, Pane, sláva tobě!“

**Stichiry na stichovně** (hlas 6.)

**P**ohané nechápající sílu přesvatého Ducha, jež působila v apoštolech tvých, Pane, považovali za opilost hovoření v jiných jazycích. My však, přesvědčeni jimi, bezustání takto hlásáme: „Ducha svého Svatého neodnímej od nás, prosíme tebe, Lidumile!“

Verš: Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a Ducha pravého obnov v nitru mém.

**P**ane, příchod Svatého Ducha, jenž naplnil apoštoly tvé, udělil jim schopnost hovořit jinými jazyky. A hle, tento neobvyklý úkaz připa-

dal nevěřícím jako opilost, kdežto věřícím přinesl spasení. Učiň nás hodnými skvostu tohoto jevu, prosíme tebe, Lidumile!

*Verš:* Neodvrhuj mne od tváře své a Ducha tvého Svatého neodnímej ode mne.

**Zpívají všichni přítomní** (6. troparový hlas dle tradice GS):

**K**ráli nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy, jenž jsi všude přítomen a vše naplňuješ, poklade blaha a Dárce života, přijď a usídliž se v nás a očistiž nás ode vši skvrny a spasiž, Blahý, duše naše.

**Sláva... I nyní...** (Hlas 8.)

**K**dyysi byly jazyky lidí rozděleny za opovážlivou stavbu Babylonské věže. Nyní byly jazyky naplněny moudrostí, neboť darována byla lidem sláva bohopoznání. Tenkrát v Babyloně odsoudil Bůh bezbožné lidi tím, že je zmátl; dnes Kristus osvěcuje rybáře Duchem Svatým. Kdyysi potrestal Bůh lidi, když učinil, aby nemohouce se už vzájemně domluvit a shodnout se, zůstali jako bez hlasu; nyní je obnovena souhlasnost i jednohlasnost ve vyznávání víry pro spásu duší našich.

**Tropar po Otčenáši** (hlas 8.)

**B**lahosloven jsi, Kriste Bože náš, I jenž jsi rybáře učinil moudrými, seslav jim Ducha Svatého, ☩ a jimi ulovil jsi veškerý svět. I Lidumile, sláva tobě! ☩ (Třikrát)

Požehnání chlebů



## Na liturgii

Sváteční antifony. (Nápěv buď dle GS nebo dle východního antif. nápěvu.)

**Antifona 1.** (Hlas 2. Ž 18.)

Nebesa vypravují slávu Boží a díla rukou jeho hlásá obloha.

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás.

Ze dne na den plyne slovo, noc noci předává vědění.

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás.

Po celé zemi se rozlehá hlas jejich, a až na kraj světa zní slova jejich.

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás.

**Sláva... I nyní...**

Na přímluvy Bohorodice, Spasiteli, spasiž nás.

Malá ektenie

**Antifona 2.** (Ž 19.)

Vyslyší tě Hospodin v den soužení. Zaštitíž tě jméno Boha Jákobova.

Spasiž nás, Utěšiteli blahý, kteří zpíváme tobě: Alleluja.

Sešle ti pomoc ze svatyně a ze Sionu se tě zastane.

Spasiž nás, Utěšiteli blahý, kteří zpíváme tobě: Alleluja.

Nechť rozpomene se na všechny tvé oběti, a celopal tvůj učiní sobě příjemným.

Spasiž nás, Utěšiteli blahý, kteří zpíváme tobě: Alleluja.

Dá ti Hospodin, po čem srdce tvé touží, a splní všechny záměry tvé.

Spasiž nás, Utěšiteli blahý, kteří zpíváme tobě: Alleluja.

**Sláva... I nyní...** Jednorozený Synu...

Malá ektenie

**Antifona 3.** (Ž 20. Hlas 8.)

*Verš 1. – první kliros:* Hospodine, z moci tvé veselí se král.

Tropar (8. hlas): Blahosloven jsi, Kriste Bože náš, I jenž jsi rybáře učinil moudrými, seslav jim Ducha Svatého, ☩ a jimi ulovil jsi veškerý svět. I Lidumile, sláva tobě! ☩

*Verš se opakuje – druhý kliros:* Hospodine, z moci tvé veselí se král, a ze spásy tvé raduje se velmi.

Tropar: Blahosloven jsi, Kriste Bože náš...

*Verš 2.:* Co si přál v srdci svém, dal jsi mu, zač prosila ústa jeho, neodpřel jsi mu.

Tropar: Blahosloven jsi, Kriste Bože náš...